

GEZONDHEID

Vlaamse onderzoekers zorgen voor drie doorbraken in strijd tegen kinderkanker

Driemaal hoop, dankzij Mega Ferre

Drie Gentse kankeronderzoekers brengen met drie nieuwe studies een rake klap toe aan de agressieve kinderkanker neuroblastoom. Hun inspiratiebron: "Mega Ferre", de Kontichse jongen van 6 die optimistisch vocht maar stierf aan de ziekte. "De overlevingskans bij deze kanker is amper 50%. Wij willen ervoor zorgen dat het 90% wordt."

Ze zijn drie generaties proffen aan het UZ Gent, met respectievelijk dertig, twintig en tien jaar kankeronderzoek op de teller. Frank Speleman (57) was promotor van Jo Vandesompele (44), die promotor was van Pieter Mestdagh (36). Nu liggen ze met z'n drieën mee aan de basis van drie doorbraken in het onderzoek naar neuroblastoom. Dat is een agressieve kinderkanker die in ons land elk jaar zowat twintig kinderen treft. Baby's, soms pubers, meestal peuters en kleuters. Hun overlevingskans: half-half.

De ziekte kwam bij ons onder de aandacht door de strijd van Ferre Deene Grignard uit Kontich. "Mega Ferre", die twee jaar vol optimisme vocht, maar in 2015 overleed. Hij was 6. Het was het verhaal van Ferre dat het onderzoek van de Gentse biologen en bio-ingenieurs een boost gaf.

"We hadden zijn ouders uitgenodigd op onze tweejaarlijkse retrainering met de onderzoeksgroep, om er te spreken over hun traject", zegt Pieter Mestdagh. "Wij zijn onderzoekers, geen artsen. Wij staan dus nogal ver van de patiënten. Wij bestuderen het tumorweefsel van kinderen met kanker, maar we zien die kinderen niet. Het verhaal horen van een koppel dat zijn kind verloor aan de ziekte die wij onderzoeken en bestrijden, was een erg pakkende ervaring."

Jo Vandesompele: "Het is niet altijd evident om gemotiveerd te blijven als je twintig jaar onderzoek doet naar dezelfde ziekte, en je wel stappen vooruit hebt gezet, maar ze niet hebt opgelost. Het was dan ook heel inspirerend om de ouders van Ferre te horen. Ons onderzoek kreeg een gezicht, en dat gaf ons goesting om er extra tegenaan te gaan."

Jo Vandesompele

Kankeronderzoeker

"Het was inspirerend om het verhaal van de ouders van Ferre te horen. Ons onderzoek kreeg dankzij hun zoontje een gezicht. En dat gaf ons de goesting om er extra tegenaan te gaan."

Harde noot

Dat was twee jaar geleden. Nu pakken de Gentse wetenschappers uit met drie studies die een nieuw licht werpen op neuroblastoom. "Een harde noot om te kraken", noemt Frank Speleman de ziekte. "Ze is moeilijk behandelbaar. Vergelijk met leukemie: daar is de overlevingskans in de afgelopen decennia gestegen tot 90%. Hier is dat maar 50%, ondanks een heel intensieve behandeling. Maar er komen barsten in de noot."

In een eerste studie, die een paar weken geleden gepubliceerd werd in het wetenschappelijke tijdschrift *Nature Communications*, ontrafelden Speleman en zijn team een nieuw gen en wierpen zo nieuw licht op het ontstaan van neuroblastoom. "Zie het als een elektrisch schakelbord. We weten nu

Frank Speleman (57) was promotor van Jo Vandesompele (44), die promotor was van Pieter Mestdagh (36). FOTO FRANK BAHNMULLER

MAMA VAN FERRE "Fantastisch dat kinderen beter geholpen worden"

"Ik wist niet dat we zo'n indruk gemaakt hadden", zegt Lotti Walters, de mama van Mega Ferre, wanneer ze hoort dat haar verhaal een inspiratiebron was voor de onderzoekers. "Dat is een emotionele boodschap, maar erg fijn om te horen. De oncoloog die Ferre behandelde, heeft ons gemeld dat er grote stappen gezet zijn in het onderzoek. Dat geeft een dubbel gevoel. De vraag knaagt of het Ferre ook geholpen zou hebben. Maar het is vooral fantastisch dat kinderen in de toekomst beter kunnen geholpen worden."

Ondertussen draagt Lotti haar eigen steentje bij met haar vzw With Love by Ferre. "We doen dat door de ziekenhuiskamers van zwaar zieke kinderen zo aangenaam mogelijk te maken. Met posters en gekleurde verlichting onder andere. Zodat het voor hen allemaal wat minder zwaar om dragen wordt." (jvr)

tenminste in welke schakelaar het fout loopt. En dat maakt de weg vrij voor nieuwe, minder toxische behandelingen."

Een tweede, Duitse studie, waarvan de Gentse proffen

meewerkten en die een week geleden gepubliceerd werd in *Science*, voorspelt de overlevingskansen van neuroblastoompatiënten. "Het gaat om genetische testen die zeggen welke kinderen wel of niet een gunstige prognose krijgen."

En dan, ten derde, ontdekten Vandesompele en Mestdagh een snellere, goedkopere en veiligere manier om de ziekte op te volgen. "Klassiek gebeurt dat met een chirurgische ingreep of via radiografie", zegt Jo Vandesompele. "Nu kan het met een vrij eenvoudige bloedprik. We kunnen kleine deeltjes, afkomstig van de tumor, opsporen in het bloed. De hoeveelheid deeltjes zegt iets over de ziekte. Met een test om de twee weken of om de maand, kunnen we het signaal van de kanker volgen, en zien we of de therapie wel of niet aanslaat. En we kunnen

patiënten opvolgen na de behandeling."

Lawine van nieuwe inzichten

De drie proffen zijn enthousiast over hun bevindingen. Blij dat dit soort dure onderzoeken – die overigens mee gefinancierd worden door organisaties als Kom op tegen Kanker en het Kinderkankerfonds – wel rijpe vruchten afwerpen. En toch, ze zijn beducht om valse of te hoge verwachtingen te wekken bij patiënten en hun families. "Die monitoring zal niet morgen in de klinieken toegepast worden", zegt Pieter Mestdagh. "Onze studie moet herhaald worden, wat zeker twee jaar in beslag neemt. Dan moeten we de methode toepassen, om te zien of ze ook effectief een meerwaarde biedt voor de patiënten. Maar we hebben in de bestrijding van een zeldzame kanker belangrijke stappen gezet op drie niveaus. Dat is uniek."

Frank Speleman: "Het is een kleine lawine van nieuwe inzichten." Een vergelijkbare doorbraak in leukemieonderzoek kwam er al ruim dertig jaar geleden. Sindsdien is de overlevingskans van 50 naar 90% gestegen. Dan denkt een mens: binnen nog eens dertig jaar heeft een kind met neuroblastoom ook 90% kans om te overleven. De drie proffen kijken naar de fotokader met het gezicht van Mega Ferre. "Sneller. Het moet véél sneller."

**JESSE VAN REGENMORTEL
JONAS MAYEUR**